

Stockholms
stad

Årsrapport 2013

Socialnämnden

**Rapport från
Stadsrevisionen**

Nr 26, 2014

Dnr 3.1.2-62/2014

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I ”årsrapporter” för nämnder och ”granskningspromemorior” för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Fördjupade granskningar som sker under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

Till
Socialnämnden

Revisorerna för socialnämnden har avslutat revisionen av nämndens verksamhet under år 2013. Kopia på den revisionsberättelse som överlämnas till kommunfullmäktige bifogas.

Revisorerna överlämnar och åberopar revisionskontorets årsrapport för socialnämnden.

Revisorerna emotser ett yttrande över årsrapporten från nämnden senast 2014-06-30.

På revisorernas vägnar

Bosse Ringholm
Ordförande

Karin Meding
Sekreterare

Sammanfattning

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Revisionskontoret bedömer sammantaget att socialnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Revisionskontoret bedömer att nämndens resultat för 2013 i allt väsentligt är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Nämnden har i huvudsak uppfyllt kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena. Vidare bedöms att nämnden i huvudsak har nått sina mål och uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet.

Sammanfattningsvis redovisar nämnden ett nettoöverskott jämfört med budget om 13,8 mnkr före resultatöverföringar. Efter ombudgetering och avsättning till resultatfond är nämndens utfall jämfört med budget ett överskott om 7,8 mnkr. Den enskilt största budgetavvikelsen avser budgeterat anslag för omstrukturering som redovisar ett överskott om 11,5 mnkr. Medel för omstrukturering bl.a. använts för evakuering av Kriscentrum för kvinnor och avveckling av Gålö behandlingscentrum.

Intern kontroll

Revisionskontoret bedömer att nämndens interna kontroll har varit tillräcklig. Bedömningen grundas på nämndens interna kontroller som omfattar både intern- och verksamhetsrevision samt de granskningar som revisionskontoret genomfört under året.

Vissa brister har dock noterats men dessa är inte av sådan omfattning att de väsentligt påverkar bedömningen av nämndens interna kontroll.

Bokslut och räkenskaper

Revisionskontoret bedömer att bokslut och räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande samt följer gällande regler och god redovisningssed.

Innehåll

Årets granskning	1
Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi	1
Intern kontroll	4
Bokslut och räkenskaper	7
Uppföljning av tidigare års granskning	8
Bilaga 1 - Bedömningskriterier	
Bilaga 2 - Årets fördjupade granskningar och projekt	
Bilaga 3 - Uppföljning av lämnade rekommendationer	

Årets granskning

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi
- Intern kontroll
- Bokslut och räkenskaper

Revisionen sker i enlighet med kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt i enlighet med reglementet för stadsrevisionen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning av nämnden. Revisionskontorets bedömningskriterier redovisas i *bilaga 1*.

I rapporten redovisas översiktligt resultatet av revisionsårets grundläggande och fördjupade granskningar. De fördjupade granskningar som genomförts under revisionsåret redovisas närmare i *bilaga 2*.

En uppföljning av i vad mån nämnden har beaktat rekommendationer från tidigare års granskning redovisas översiktligt i rapporten och mer detaljerat i *bilaga 3*.

De förtroendevalda revisorerna har träffat representanter för nämnden i samband med genomgång av 2012 års granskning och avstämning inför år 2013.

Granskningsledare har varit Thomas Bonell vid revisionskontoret samt Carin Hultgren vid konsultfirman PwC.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål, uppdrag och budget samt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Sammantaget bedöms att socialnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundas på en granskning av nämndens budgethållning och verksamhetsberättelse samt på de

fördjupade granskningar som revisionskontoret har genomfört under året.

Ekonomiskt resultat

Nämnden redovisar följande budgetutfall och avvikelser för år 2013:

Mnkr	Budget 2013	B o k s l u t 2 0 1 3			Budget- avvikelse 2012
		Utfall	Avvikelse		
Driftbudget					
Verksamhet					
Kostnader	1 217,2	1 129,6	87,6	7,2 %	37,8
Intäkter	484	410,5	-73,5	-15,2 %	-25,3
Verksamhetens nettokostnader	733,2	719,1	14,1	1,9%	12,5
Avskrivningar	0,0	0,3	-0,3	0,0 %	-0,1
Internräntor	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,0
Driftbudgetens nettokostnader	733,2	719,4	13,8	1,9 %	12,4
Justerat netto, efter resultatöverföringar		720,4	12,8	1,7 %	12,1
Investeringsplan					
Utgifter	1,7	0,8	0,9	52,9 %	0,3
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,0
Nettoutgifter	1,7	0,8	0,9	52,9 %	0,3

Av ovanstående redovisning framgår att nämndens utfall avviker med 12,8 mnkr i förhållande till budgeten efter resultatöverföringar. Utfallet visar att budgethållningen har varit tillräcklig.

Kostnaderna för årets verksamhet blev ca 1 130 mnkr, vilket är ca 88 mnkr lägre än nämndens budget. Nämndens intäkter blev 484 mnkr, vilket är ca 74 mnkr lägre än budgeterat. Delar av nämndens budgetavvikelse har en redovisningsteknisk förklaring, som innebär att nämndens interna köp- och säljverksamhet budgeteras och bokförs på två skilda sätt. De förvaltningsinterna affärerna har under året uppgått till ca 211 mnkr.

De största avvikelserna finns inom budgetanslaget för omstrukturering och verksamhetsområdena för barn och ungdom och insatser för kvinnofrid. Den enskilt största budgetavvikelsen finns inom budgetanslaget för omstrukturering som redovisar ett överskott om 11,5 mnkr. Enligt nämndens redovisning beror avvikelserna på att medel för omstrukturering bl.a. använts för evakuering av Kriscentrum för kvinnor och avveckling av Gålö

behandlingscentrum. Dessa kostnader redovisas i de verksamhetsområden de uppstår i och överskottet kompenseras uppkomna överskridanden inom övriga verksamhetsområden.

Verksamhetsområdet barn och ungdom redovisar ett överskott om 4,5 mnkr. Enligt nämndens redovisning beror överskottet på fördröjning av starten av Barnahus samt vakanser i avvaktan på rekrytering vid några enheter.

Verksamhetsområdet insatser för kvinnofrid redovisar ett underskott om 5,1 mnkr. Avvikelsen beror på minskade intäkter som uppstått under tiden Kriscentrum varit evakuerade då de tillfälliga lokalerna inneburit färre platser och även låg beläggning på dessa platser.

Nämndens nettoöverskott efter resultatöverföringar uppgår till 12,8 mnkr. Under året har nämnden haft två resultatenheter, tillståndsenheten och lokalplanerarna samt två intraprenader, Duvnäs föräldrastöd och Lönnen. Samtliga resultatenheter och intraprenader redovisar ett överskott. Det samlade resultatet från år 2012 uppgick till 0,4 mnkr. Nettoöverskottet för året uppgick till 1,0 mnkr vilket gör att resultatensheternas samlade resultat vid utgången av 2013 uppgår till 1,4 mnkr.

Nämnden begär att 5 mnkr ombudgeteras för projekt samverkan skola och socialtjänst. Efter avsättning till resultatfond och ombudgetering är nämndens utfall jämfört med budget ett överskott om 7,8 mnkr.

Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

Verksamhetens resultat

Revisionskontoret bedömer att nämndens resultat för 2013 i allt väsentligt är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Bedömningen grundas på en granskning av nämndens verksamhetsberättelse samt på de fördjupade granskningar som revisionskontoret har genomfört under året.

Nämnden har i huvudsak uppfyllt kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena. Vidare bedöms att nämnden i huvudsak har nått sina mål och uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet. Utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål har nämnden tagit fram 18 egna mål för sina verksamhetsområden. Nämnden bedömer att dessa mål uppfylls. Granskningen visar att det finns ett tillfredsställande underlag till i redovisningen till indikatorernas utfall.

Kommunfullmäktige har under år 2013 behandlat ärenden om tydliggörande av valfrihetssystemet inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning enligt LSS och riktlinjer om Lex Sarah. Ärendena har inneburit att nämnden fått i uppdrag att bl.a. ta fram tillämpningsanvisningar för vissa gemensamma avtalsregler vid upphandlingar av LSS-verksamheter och nämndspecifika rutiner utifrån riktlinjerna om Lex Sarah. Revisionskontoret bedömer att nämnden har arbetat med fullmäktiges uppdrag på ett tillfredsställande sätt.

Socialstyrelsen och Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har under år 2013 genomfört flera tillsyner av bl.a. hem för vård och boende (HVB) för barn och unga. Sammantaget visar tillsynerna att verksamheterna i huvudsak uppfyller lagstiftningen i de delar tillsynerna avsett.

Länsstyrelsens har under våren 2013 genomfört en tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen, vilket resulterat i kritik mot staden. Tillsynen visar bl.a. att i vissa ärenden följs inte de alkoholpolitiska riktlinjerna och att det finns stora brister i tillsynen av tobaksvaror som säljs på restaurang. Nämndens tillståndsutskott har i november månad redogjort för de åtgärder som vidtagits och som kommer att vidtas med anledning av Länsstyrelsens tillsyn.

Verksamhetsberättelsen utgör ett viktigt underlag i bedömningen av nämndens resultat. Revisionskontoret har därför granskat om verksamhetsberättelsen är rättvisande och tillförlitlig dvs. om den information som ges stämmer med verkliga förhållanden. Bland annat har stickprov skett av att det finns tillfredsställande underlag för nämndens bedömning av hur fullmäktiges indikatorer uppfyllts.

Granskning har skett av ensamkommande flyktingbarn. Vissa brister har noterats men dessa är inte av sådan omfattning att de väsentligt påverkar bedömningen av nämndens resultat. Dock rekommenderas nämnden att förbättra system och rutiner vad gäller ensamkommande flyktingbarn i enlighet med redovisningen i bilaga 2.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Den interna kontrollen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten bedrivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs samt att en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten lämnas.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att nämndens interna kontroll har varit tillräcklig. De iakttagelser som ligger till grund för denna bedömning redovisas nedan. Av redovisningen framgår att inga väsentliga brister har noterats.

En del i nämndens interna kontroll är att säkerställa en ändamålsenlig styrning och kontroll av ekonomi och verksamhet. Revisionskontoret har granskat nämndens verksamhetsplan för år 2013 och bedömer att nämndens egna mål ansluter till kommunfullmäktiges mål för den verksamhet som nämnden bedriver. Nämnden har för verksamhetsområdena fastställt mätbara/uppföljningsbara mål för ekonomi och verksamhet. För vissa av målen finns det indikatorer eller aktiviteter. Det finns dock ett generellt behov av fler indikatorer för att underlätta uppföljningen och utvärderingen av verksamhetens utveckling.

Revisionskontoret bedömer att nämnden har en i huvudsak tillfredsställande uppföljningsstruktur. Ekonomi, verksamhet och kvalitet följs systematiskt upp i samband med nämndens månads- och tertialrapporter. Nämnden har under år 2013 fortsatt sitt arbete med att utveckla styrningen genom s.k. styrkort. Dessa tillämpas som underlag för uppföljningen med fokus på ekonomi, medarbetare, brukare och processer. Arbetet med styrkort är integrerat i stadens ILS (integrerade lednings- och styrsystem).

Uppföljning av verksamhet som uppdragits åt annan att utföra sker årligen utifrån nämndens uppföljningsplan och årliga avrapportering.

Nedanstående sammanställning visar prognossäkerheten i nämndens tertialrapporter.

Mnkr	Tertial- rapport 1 2013	Tertial- rapport 2 2013	Bokslut 2013	Avvikelse T2 - bokslut	
Driftbudget					
Verksamhet					
Kostnader	1 181,4	1 186	1 129,6	56,4	4,8 %
Intäkter	448,4	456,8	410,5	-46,3	-10,1 %
Verksamhetens nettokostnader	733	729,2	719,1	10,1	1,4 %
Avskrivningar	0,0	0,0	0,3	-0,3	0,0 %
Internräntor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Driftbudgetens nettokostnader	733	729,2	719,4	9,8	1,3 %
Justerat netto, efter resultatöverförin- gar		729,7	720,4	9,3	1,3 %
Investeringsplan					
Utgifter	1,7	0,6	0,8	-0,2	33 %
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Nettoutgifter	1,7	0,6	0,8	-0,2	-33 %

Nämnden prognossäkerhet bedöms vara god med hänsyn tagen till nämndens begärda ombudgetering av projektet samverkan skola och socialtjänst om 5 mnkr. Avvikelsen mellan tertialrapport 2 och bokslut uppgår efter ombudgeteringen till 0,6 %.

Revisionskontorets granskning av nämndens system för intern kontroll visar att nämnden har ett aktuellt system för intern kontroll. Nämnden fastställde i samband med verksamhetsplan 2013 en internkontrollplan. Denna bygger på nämndens genomförda risk- och väsentlighetsanalys som omfattat dels indikatorer i det integrerade lednings- och styrningssystemet (ILS) och dels nämndens verksamheter och processer. Revisionskontoret bedömer att dokumentationen av risk- och väsentlighetsanalysen är tillfredsställande. Som en del av den interna kontrollen genomför nämnden årligen internrevision och verksamhetsrevision.

Internrevisionen ska säkerställa att stadens och förvaltningens riktlinjer, regler och anvisningar följs. Internrevisionen genomförs med tonvikt framför allt på rutinerna inom de ekonomiska och personaladministrativa områdena. Syftet är att stämma av att den interna kontrollen fungerar inom alla områden och på alla verksamheter genom att besöka ett urval verksamheter varje år.

Verksamhetsrevisionen ska bl.a. säkra att gällande regler för nämnden följs och att användningen av resurser är effektiv samt att verksamhets bedrivs enligt fullmäktiges mål och riktlinjer och att redovisningen och uppföljningen av verksamheten är rättvisande, tillförlitlig och ändamålsenligt.

Resultatet av intern- och verksamhetsrevisionen har avrapporterats till nämnden i verksamhetsberättelsen. Årets internrevision har inte visat några allvarliga brister. De brister som uppmärksammats gällande representation och moms samt ekonomisk uppföljning visar att det finns behov av förbättrad information om regelverk samt utbildning i ekonomisystemet.

Verksamhetsrevisionen under år 2013 har inte helt genomförs enligt plan. Inga allvarliga brister har upptäckts i samband med verksamhetsrevisionen med undantag av några enskilda påpekanden om förbättringsmöjligheter.

Revisionskontoret har genomfört följande fördjupade granskningar av nämndens interna kontroll. Granskning har skett av interna och externa projektmedel för särskilda insatser/utvecklingsområden, lönehantering, risk-analys och internkontrollplan, behörighetsrutiner i Agresso. Vidare har granskning skett av nämndens uppföljning av externa utförare inom hemtjänsten, avvikelshantering inom socialtjänsten samt Paraplysystemets säkerhet och ändamålsenlighet. Vissa brister har noterats men dessa är inte av sådan omfattning att de väsentligt påverkar bedömningen av nämndens interna kontroll. Dock rekommenderas nämnden att förbättra rutinerna i enlighet med redovisningen i *bilaga 2*.

Bokslut och räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens bokslut är rättvisande samt om räkenskaperna är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Granskningen visar att underlagen till bokslutet är i god ordning och att posterna i huvudsak är väl dokumenterade.

Sammanfattningsvis bedöms att bokslut och räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på de fördjupade granskningar som genomförts under året. Revisionskontoret har under året granskat kvalitet i redovisningen (*bilaga 2*). Granskningen visar att den interna kontrollen avseende kvalitet i redovisningen i huvudsak är tillräcklig.

Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionskontoret gör årligen en uppföljning och bedömning av i vad mån nämnden har beaktat rekommendationerna, se *bilaga 3*.

Revisionskontorets uppföljning visar att nämnden i huvudsak har beaktat revisionens rekommendationer.

Bilaga 1 - Bedömningskriterier

Revisionskontorets bedömningskriterier

För avsnitten Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi och Intern kontroll används följande bedömningar:

<i>Tillfredsställande/Tillräcklig</i>	Kriterierna är i allt väsentligt uppfyllda
<i>Inte helt tillfredsställande/ Inte helt tillräcklig</i>	Brister finns som måste åtgärdas
<i>Inte tillfredsställande/ Inte tillräcklig</i>	Väsentliga brister finns som måste åtgärdas omgående

För avsnitt 4 Bokslut och räkenskaper gäller följande bedömningar:

<i>Rättvisande, Inte helt rättvisande eller Inte rättvisande</i>

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Verksamhetens resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.

- Nämndens resultat följer fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget.
- Nämnden har inom tilldelat anslag uppfyllt sina mål för verksamheten och uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet.
- Nämndens verksamhet har bedrivits enligt lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd, förvaltningsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten bedrivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs samt att en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten lämnas.

- Nämnden genomför årligen en riskanalys som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås.
- Nämndens organisation har en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter som bidrar till att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Nämndens verksamhetsplan överensstämmer med fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget. Nämnden har för varje verksamhetsområde fastställt mätbara/uppföljningsbara mål för ekonomi och verksamhet.
- Nämnden följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi, verksamhet och kvalitet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Nämnden har ett fungerande informations- och kommunikationssystem för styrning, kontroll och uppföljning av verksamheten.
- Nämnden har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Nämnden följer upp den interna kontrollen systematiskt och regelbundet för att säkra att den fungerar på ett betryggande sätt.

Nämndens bokslut och räkenskaper

Nämndens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

- Nämndens bokslut är rättvisande.
- Nämndens räkenskaper är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Bilaga 2 - Årets fördjupade granskningar och projekt

Fördjupade granskningar och projekt under perioden april 2013 – mars 2014

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Ensamkommande flyktingbarn (nr 10, 2013)

Revisionskontoret har genomfört en granskning med syfte att bedöma om stödet till ensamkommande flyktingbarn samt samverkan fungerar på ett tillfredsställande sätt. Granskningen har avgränsats till målgruppen asylsökande ensamkommande barn och unga som fått anvisning från Migrationsverket och har omfattat arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, överförmyndarnämnden samt Farsta stadsdelsnämnd och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd.

Granskningen visar att det finns behov av en förbättrad helhetssyn i staden när det gäller information och uppgifter om ensamkommande barn och unga. Behovet av en helhetssyn är nära sammankopplad med frågan om barn som försvinner och som kan vara utsatta för människohandel. Vidare visar granskningen att mottagandet av ensamkommande barn och unga i Stockholms stad bör utvecklas bland annat vad gäller informationsöverföringen från Migrationsverket via socialjouren till stadsdelsnämnderna och tillsättning av särskild förordnad vårdnadshavare. Sammanfattningsvis har granskningen visat att det finns brister i samverkan som kan påverka stödet till ensamkommande flyktingbarn.

Nämnden rekommenderas bl.a. att utveckla ett system som gör det möjligt att få en bättre överblick över antalet ensamkommande barn och unga i staden och ta fram uppgifter och statistik om de ensamkommande barn och unga som försvinner/avviker. Vidare bör nämnden säkerställa att informationsöverföringen från Migrationsverket till socialjouren och stadsdelsnämnderna sker på ett korrekt sätt och registrera anmälningar/ anvisningar som inkommer till socialjouren från Migrationsverket i Paraplyet. Nämnden bör klargöra vem som ska göra hembesöket för bedömning av bl.a. barnets/ den unges primära skyddsbehov samt i samråd med överförmyndarnämnden tydliggöra den överenskommelse som finns mellan nämnderna när det gäller ersättningar för särskilt förordnad vårdnadshavare.

Nämnden har den 4 februari 2014 lämnat ett yttrande över rapporten. Av yttrandet framgår att nämnden i huvudsak delar revisorernas sammanfattande slutsatser och bedömningar. I yttrandet framgår bl.a. att nämnden ska fortsätta arbetet med att förankra rutinerna vid anvisningarna från Migrationsverket och att huvudregeln är att socialjouren ska registrera inkomna anvisningar/anmälningar i stadens socialregister (Paraplyet). Vidare att stadens riktlinjer för ensamkommande barn och ungdomar ska ses över när det gäller vem som initialt ska en primär bedömning av skyddsbehov och eventuellt behov av tillfällig placering.

Intern kontroll

Interna och externa projektmedel för särskilda insatser/utvecklingsområden

En granskning har genomförts för att bedöma om den interna kontrollen avseende styrning och uppföljning av projekt är tillräcklig samt om redovisningen av projekt ger en rättvisande bild av resultat och ställning. Granskningen har genomförts genom verifiering av redovisning och rutiner för ett urval av projekt.

Granskningen visar att nämnden i huvudsak har tillfredsställande rutiner avseende projektuppföljning/redovisning. Det saknas dock en övergripande, enhetlig och dokumenterad rutin för projekthantering. Internt ställs inga krav på dokumentation, redovisning, uppföljning och kontroll avseende verksamhet som bedrivs i projekt. Det är inte tydligt vilken åiterrapportering som ska göras till nämnden.

Den sammantagna bedömningen är att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig avseende styrning och uppföljning av projekt. Av den översiktliga granskningen har det inte framkommit något som tyder på att redovisningen inte i allt väsentligt ger en rättvisande bild av resultat och ställning. Nämnden rekommenderas att utarbeta riktlinjer för projekthantering och fastställa en lägsta nivå avseende krav på dokumentation, redovisning, uppföljning och kontroll avseende verksamhet som bedrivs i projekt. Vidare att säkerställa vad som gäller avseende åiterrapportering till nämnden samt att en riskanalys görs för samtliga projekt i samband med delår-/helårsbokslut.

Lönehantering

En granskning har skett av nämndens kontroller i samband med löneutbetalning med fokus på att det finns rutiner för löpande uppföljning och avstämning av löneutbetalningar samt s.k.

nyckelkontroller i samband med löneutbetalning i enlighet med fastställd rutinbeskrivning.

Granskningen visar bl.a. att det finns övergripande riktlinjer för kontroller av löneutbetalning men som inte är fullt ut kända i organisationen. Det genomförs rimlighetsbedömningar av utbetald lön samt en löpande ekonomisk uppföljning på central- och enhetsnivå.

Risikanalyser och internkontrollplan

En granskning har genomförts av nämndens riskanalys och internkontrollplan med inriktning mot de delar som avser säkerhet i system och rutiner inom det personal- och ekonomiadministrativa området.

Granskningen visar att nämndens risk- och väsentlighetsanalys inte omfattar några processer (rutiner och system) inom det granskade området.

Den sammantagna bedömningen är att nämndens arbete med riskanalys och internkontrollplan inte fullt ut är tillräckligt. Nämnden rekommenderas att utveckla arbetet med risk- och väsentlighetsanalyser för att på ett bättre sätt fånga upp risker kopplade till säkerheten i system och rutiner inom det personal- och ekonomiadministrativa området.

Behörighetsrutiner i Agresso

Revisionskontoret har granskat om den interna kontrollen tillräcklig när det gäller tilldelning och borttag av behörigheter i ekonomisystemet Agresso.

Granskningen visar att bl.a. att det saknas behörighetsblanketter för ett antal användare men att det enligt uppgift handlar om äldre användare och därför finns endast blankett hos Tieto. Vidare att det finns användare som sällan är inloggade i Agresso.

Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen inte fullt ut är tillräcklig. Nämnden rekommenderas gå igenom s.k. sällan användare och säkerställa att det finns aktuella attestkort, behörighetsblankett och aktuell attestförteckning.

Uppföljning av externa utförare inom socialtjänsten (nr 3, 2014)

Revisionskontoret har genomfört en granskning som syftar till att bedöma om socialnämnden och stadsdelsnämnderna har en ändamålsenlig styrning och uppföljning avseende insatser för barn

och ungdomar i hem för vård eller boende som utförs av externa utförare.

Granskningen visar att socialnämndens avtalsuppföljning i allt väsentligt fungerar tillfredställande. Dock brister stadsdelsnämnderna i sin uppföljning av individuella avtal samt i uppföljningen av lojaliteten till ramavtalet. Det finns även brister i stadsdelsnämndernas uppföljning av enskilda placeringar. Granskningen visar även att varken socialnämnden eller stadsdelsnämnderna använder resultatet från Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) inspektioner i sin uppföljning, även om kravet ställs på utföraren att systematiskt leverera detta till staden. Detta är viktig information, som kan påvisa kvalitetsbrister, som staden kan dra nytta av i sitt uppföljningsarbete.

Socialnämnden rekommenderas att aktivt använda resultatet av IVO:s tillsyn i sin planering och uppföljning av ramavtalet avseende insatser för barn och ungdomar.

Avvikelsehantering inom socialtjänsten (Rapport nr 4, 2014)

Stadsrevisionen har granskat avvikelshantering inom den sociala barn- och ungdomsvården. I granskningen har förutom socialnämnden ingått två stadsdelsnämnder. Granskningens syfte har varit att bedöma om verksamheten har ett fungerande system för att identifiera och komma till rätta med brister i verksamheten som, om de inte upptäcks, kan leda till att barn och ungdomar drabbas av missförhållanden.

Sammanfattningsvis bedömer stadsrevisionen att den sociala barn- och ungdomsvården ännu inte har ett sammanhållet system för avvikelshantering. Dock finns en medvetenhet om vilka krav som ställs och arbete pågår med att kartlägga de lokala processer och rutiner som behövs för att säkra verksamhetens kvalitet.

Granskningen visar att nämnden har fastställt lokala riktlinjer för rapportering enligt lex Sarah och rutiner för synpunkts- och klagomålshantering. Det framgår dock inte hur det som rapporterats tagits om hand av verksamheten i förebyggande syfte och i arbetet med att utveckla kvaliteten. Detta bör på ett tydligare sätt integreras i nämndens system för avvikelshantering.

I genomförda intervjuer anges att riskanalyserna är ett utvecklingsområde. Nämnden behöver därför bli bättre i arbetet med att löpande identifiera och hantera risker för att kunna förbygga missförhållanden.

Egenkontrollen är en väsentlig del i arbetet med att tydliggöra och åtgärda avvikelser. Granskningen visar att egenkontrollen av den sociala barn- och ungdomsvården är ett eftersatt område, men också att det centrala stödet till stadsdelsnämndernas uppföljning har varit marginellt.

Paraplysystemets säkerhet och ändamålsenlighet (nr 1, 2014)

Revisionskontoret har genomfört en granskning avseende Paraplysystemets säkerhet och ändamålsenlighet. Granskningen har inriktats på Paraplysystemets säkerhet gentemot andra system och skydd mot obehörig åtkomst. Vidare har tillgängligheten och organisationen kring systemet granskats samt systemets utveckling och fortlevnad.

Granskningen visar bland annat att det finns ett flertal användare som innehar behörighetsroller med hög behörighet, till exempel ”sektionschef” och ”verksamhetschef”. I dessa roller ingår per automatik rollen ”behörighetsadministratör”, vilket bland annat ger rätt att återställa lösenord och aktivera inaktiva konton.

Vid tilldelning av behörigheter bör nämnden noggrant undersöka vilket behov av behörighet användaren har. Nämnden bör också kontrollera att användarna inte har kombinationer av behörighetsroller som kan utgöra en risk.

Bokslut och räkenskaper

Kvalitet i redovisningen

En övergripande granskning har genomförts av den ekonomiska redovisningen med syfte att bedöma dess kvalitet men även hur nämnden säkerställer att den är aktuell, fullständig, tillförlitlig samt rättvisande.

Efter genomförd granskning bedöms att den interna kontrollen avseende kvalitet i redovisningen i huvudsak är tillräcklig. Bedömningen grundar sig på att nämnden följer stadens regler samt har utarbetat rutiner som i huvudsak bidrar till att säkerställa en ändamålsenlig redovisning av god kvalitet.

Utifrån genomförda intervjuer, huvudboksanalyser samt validering av väsentliga poster bedöms att redovisningen är av god kvalitet. Det har inte heller noterats något som föranleder en bedömning om att redovisningen inte skulle ge en rättvisande bild av verksamheten delårsbokslut och årsbokslut.

Bilaga 3 - Uppföljning av lämnade rekommendationer

Gransk- ningsår	REKOMMENDATION	ÅTGÄRDAT			KOMMENTAR
		J A	DELVIS	NEJ	
2012	Nämnden bör ytterligare utveckla stadens riktlinjer och komplettera dem med ett avsnitt som tydliggör handläggningen av s.k. ankomstbarn. Nämnden bör genomföra en uppföljning av hur stadens riktlinjer för ensamkommande barn och ungdomar tillämpas	x			Förvaltningen har i samråd med juridiska avdelningen tagit fram riktlinjer där det beskrivs hur mottagandet av ankomstbarn ska ske. Tillämpningen av riktlinjerna tas upp i nätverk med ansvariga chefer på stadsdelsförvaltningarna.
2012	När det gäller avgifter för personer som omfattas av LSS rekommenderas nämnden att tydliggöra kraven på utförarrapportering i förfrågningsunderlaget till LOV-upphandlingen av daglig verksamhet och korttidsvistelse. Nämnden bör säkerställa att utförare inom daglig verksamhet erbjuder måltider i enlighet med kravet i avtalet.	x			Förvaltningen avser utveckla kravspecifikationen så att kraven på utförarrapportering efterlevs. I övrigt hänvisas till fullmäktiges beslut den 27 maj 2013 § 13 där det framgår att: 1. Socialnämnden får i uppdrag att ta fram tillämpningsanvisningar för vissa gemensamma avtalsregler vid upphandlingar av LSS-verksamheter enligt LOV och LOU samt för egen regi. 2. Avgift för kost vid daglig verksamhet tas bort och ersätts med att utförarens pris för lunch vid daglig verksamhet regleras i avtal med staden. 3. Socialnämnden får i uppdrag att i avtal reglera verksamheters särskilda behov gällande öppettider.
2012	När det gäller korttidsstillsyn (KTT) rekommenderas att nämnden förtydligar innehåll och kvalitet för KTT-verksamheten i stadens riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS.	x			Nämnden har beslutat att hemställa hos fullmäktige att KTT ska ingå i LOV. Beredning av ärendet pågår.
2012	När det gäller bisysslor bör nämnden säkerställa att det finns en överblick över vilka bisysslor som förekommer inom förvaltningen. Vidare bör nämndens delegationsordning justeras. Nämnden rekommenderas att stärka informationen till förvaltningens anställda om bisysslor.	x			Nämnden ska lämna en tydligare information och uppföljning ska förbättras. Nämnden beslöt den 27 augusti 2013 § 17 att justera delegationsordningen.
2012	När det gäller överföring av känslig genom information e-post är det angeläget att ordförande och vice ordförande i individutskottet alltid använder en e-postadress som är knutet till staden i sina kontakter med medborgare i rollen som nämndledamot. Övriga nämndledamöter i socialnämnden bör även de använda en e-postadress som är knuten till staden.		x		Nämnden har fått information om hanteringen av e-postadresser. Rekommendation om hanteringen av e-postadresser kvarstår.